

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ

Херсонської загальноосвітньої школи

I-III ступенів №4 Херсонської міської ради

28.08.2025 №90-О

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання та протидію насильству та

жорстокому поводженню з дітьми

у Херсонській загальноосвітній школі I-III ступенів № 4

Херсонської міської ради

1. Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поведженню з дітьми у Херсонській загальноосвітній школі I-III ступенів № 4 Херсонської міської ради (далі — Положення) спрямована на забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорстокого поведження з дітьми, створення у Херсонській загальноосвітній школі I-III ступенів № 4 Херсонської міської ради, середовища, вільного від насильства та жорстокого поведження з дитиною, запровадження системи інформування про випадки (або підозру на випадки) насильства та жорстокого поведження з дітьми у суб'єкті роботи з дітьми та молоддю, а також забезпечення оперативного їх розгляду та реагування на них.

2. Положення складено на основі Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2025 р. № 658

3. Положення є обов'язковим для всіх учасників освітнього процесу, які працюють зі здобувачами освіти Херсонської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 4 Херсонської міської ради (далі - заклад). Всі учасники освітнього процесу закладу повинні бути ознайомлені з Положенням про запобігання та протидію насильству та жорстокому поведженню з дітьми та інформацією про захист дітей від усіх форм насильства, зокрема домашнього насильства, експлуатації, булінгу, найгірших форм дитячої праці або інших проявів жорстокого поведження з дитиною.

4. У Положенні терміни вживаються у значенні, наведеному в Сімейному кодексі України, Законах України “Про охорону дитинства”, “Про запобігання та протидію домашньому насильству”, інших нормативно-правових актах.

5. Завданнями Положення є:

- ✓ запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми;
- ✓ формування в учасників освітнього процесу закладу відповідального ставлення до недопущення насильства та жорстокого поведження з дітьми;
- ✓ поширення культури нульової толерантності до насильства та жорстокого поведження з дітьми у всіх сферах діяльності;
- ✓ забезпечення оперативного інформування Головного управління Національної поліції в Херсонській області та служби у справах дітей центральної районної у місті Херсон ради про випадки вчинення насильства та жорстокого поведження з дітьми.

6. З метою унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми в закладі передбачено проведення основних заходів:

1) превентивні заходи:

- затвердження Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поведженню з дітьми;
- затвердження форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини згідно з додатком 1;
- затвердження типової форми реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки) про випадки насильства та жорстокого поведження з дитиною згідно з додатком 2;
- затвердження форми анкети анонімного опитування для дітей згідно з додатком 3;
- інформування дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників що працюють з учнями з питань унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми;
- проведення оцінювання ризиків насильства та жорстокого поведження з дітьми в діяльності учасників освітнього процесу з дітьми, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації; врахування ризиків насильства та жорстокого поведження з дітьми під час прийому на роботу працівників які контактуватимуть з дітьми;

2) заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поведження з дітьми:

- організувати доступні та безпечні способи повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;

- оперативно реагувати за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми;

3) заходи з навчання та підвищення обізнаності унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

- організувати проведення тренінгів, заходів для працівників які контактують з дітьми;
- організувати інформаційних лекції, бесіди, класні години для учнів (на яких пояснити права дитини, способи захисту, контакти для звернення);
- організувати для батьків, інших законних представників дитини батьківські збори, розповсюдження інформаційних матеріалів);

4) заходи з моніторингу та оцінки виконання Положення:

- двічі в рік (грудень, квітень) самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);
- аналіз інцидентів (вивчення випадків насильства для запобігання повторенню);

5) заходи з інформування (розміщення на вебсайті закладу для дітей та батьків, інших законних представників інформаційних матеріалів (плакатів, брошур із контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення).

7. Директор закладу освіти:

- затверджує Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми з урахуванням Типової програми, є відповідальним за його реалізацію, забезпечує його оприлюднення, ознайомлення з ним своїх працівників та здійснює контроль за виконанням, в якому обов'язково визначаються суб'єкти виконання Положення (адміністрація, працівники, інші залучені фахівці, які контактують із дітьми), до кого застосовується Положення, вимоги щодо політики найму працівників що працюють з дітьми, пов'язані із політикою запобігання насильству (перевірка кандидатів на наявність судимостей, рекомендації), вимоги щодо навчання персоналу (обов'язкові навчання з питань захисту прав дитини);

- забезпечує здійснення заходів із ознайомлення всіх учасників освітнього процесу, які контактують із дітьми, із Положенням про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми до початку їх роботи з дітьми, але у строк, що не перевищує п'яти робочих днів із дня початку роботи з учнями;

- розглядає усні та письмові повідомлення протягом однієї доби з дня надходження, забезпечує функціонування механізму подання повідомлень;

- невідкладно повідомляє Головне управління Національної поліції в Херсонській області та службу у справах дітей центральної районної у місті Херсон ради у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною;

- сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідками або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб;

- забезпечує проведення тренінгів, профілактичних заходів для дітей, батьків або інших законних представників дитини, учасників освітнього процесу, які контактують з учнями з питань запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми;

- взаємодіє із службами у справах дітей, центрами соціальних служб для сім'ї дітей та молоді, закладами освіти, охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми.

8. Учасники освітнього процесу у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною;

- надати у разі потреби домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до Головного Управління Національної поліції в Херсонській області;

- повідомити керівника та одного з батьків або іншим законним представникам дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитині, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, про виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

9. Учасники освітнього процесу повинні забезпечити функціонування механізму подання повідомлень, яке передбачатиме:

- інформування дітей та їх батьків або інших законних представників дитини, працівників суб'єкта роботи з дітьми та молоддю про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки;

- забезпечення функціонування способу отримання повідомлень про можливі випадки насильства (електронний лист), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення.

У разі потреби директор закладу може визначати відповідальну особу для здійснення заходів щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, яка реєструватиме повідомлення, що надійшло, в журналі обліку (у електронній формі) та забезпечуватиме його підготовку до розгляду.

Директор закладу розглядає повідомлення протягом однієї доби з дня його надходження. У разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною керівник у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє про це батькам або іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), письмово повідомляє уповноваженому підрозділу Головного управління Національної поліції в Херсонській області та службу у справах дітей Центральної районної у місті Херсон ради, а також вживає заходів відповідно до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 585 “Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах” (Офіційний вісник України, 2020 р., № 57, ст. 1779).

10. Відповідно до статті 10 Закону України “Про охорону дитинства” забороняється працювати у контакті з дітьми особам, інформацію про яких внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статеві свободи та статеві недоторканості малолітньої особи. Під час працевлаштування осіб, які матимуть безпосередній або опосередкований контакт з дітьми, має бути проведено опитування, яке може включати запитання ситуаційного характеру щодо насильства або жорстокого поводження із дитиною, з метою виявлення можливої схильності особи до агресії, насильницької поведінки, жорстокого поводження.

11. В закладі освіти мають бути розроблені та поширені інформаційні матеріали з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми шляхом:

- надсилання через батьківські групи в месенджерах, розміщення на офіційному веб-сайті закладу освіти та його сторінках у соціальних мережах;

- проведення тематичних батьківських зборів для батьків або інших законних представників дитини.

12. Інформувати працівників з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, з тем:

- ✓ розпізнавання фізичного, психологічного, економічного та сексуального насильства;

- ✓ методи профілактики булінгу серед дітей;

- ✓ використання ненасильницьких методів спілкування та управління конфліктами;
- ✓ надання першої психологічної допомоги дітям, які постраждали від насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- ✓ порядок дій у разі виявлення випадків насильства або підозри щодо їх наявності;
- ✓ дотримання правових норм щодо захисту дітей від насильства;
- ✓ алгоритм взаємодії з Головним управлінням Національної поліції в Херсонській області та служби у справах дітей Центральної районної у місті Херсон ради у разі виявлення фактів та ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

Інформування здійснюється шляхом:

- проведення інформаційних кампаній, тематичних тижнів приурочених питанням унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- тренінгів для дітей із розвитку емоційного інтелекту, СЕЕН (соціально-емоційне та етичне навчання), толерантності та ненасильницького спілкування;
- співпраці з психологічною службою закладу для проведення групових та індивідуальних занять щодо запобігання насильству;
- профілактичні зустрічі із фахівцями, які можуть поділитися досвідом і порадами щодо запобігання насильству (Головне управління Національної поліції в Херсонській області та служба у справах дітей Центральної районної у місті Херсоні ради);

13. З метою унеможливлення насильства або жорстокого поводження з дітьми уповноважена особа закладу сприяє виявленню поведінки дітей, працівників, які потенційно можуть призводити до насильства та жорстокого поводження.

Недопустимою вважається поведінка, що може призводити до порушення права дитини на повагу до її особистості, гідне ставлення.

Індикаторами, які можуть вказувати на потенційні ризики спричинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, є використання тону голосу, який може сприйматися як залякування або образа, використання принизливих коментарів стосовно дітей та в присутності дітей, застосування покарань до дитини, а також інші індикатори.

14. З метою унеможливлення ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною учасники освітнього процесу повинні не допускати фізичного контакту з дитиною, якщо він не є необхідним відповідно до змісту заходів або видів діяльності з дитиною. У разі коли передбачається фізичний контакт з дитиною, який є необхідним відповідно до змісту заходів з дитиною, такий контакт проводиться у присутності не менше однієї повнолітньої особи, крім виконавця, або в приміщенні, що забезпечує можливість вільного доступу інших осіб та не має перешкод для самостійного виходу дитини.

15. Унеможливлення насильства та жорстокого поводження включає регулярне оцінювання ризиків, пов'язаних з насильством та жорстоким поводженням з дітьми, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації, із забезпеченням подальшого моніторингу та контролю, а також перегляд запроваджених заходів з унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

Якщо за результатами розгляду повідомлення: виявлено ознаки насильства та жорстокого поводження з дитиною, учасник освітнього процесу аналізує причини та умови, які могли сприяти або стати підставою для порушення прав дитини; не виявлено ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною, інформація, викладена в повідомленні, аналізується на предмет наявності ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною та вживаються заходи до унеможливлення настання таких ризиків. Діяльність щодо виявлення та аналізу ризиків провадиться суб'єктом роботи з дітьми та молоддю із залученням сторін, зокрема дітей.

16. Про невиконання, неналежне виконання учасниками освітнього процесу повноважень щодо запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми може бути повідомлено уповноваженій особі (координатору) в органах виконавчої влади та органах

місцевого самоврядування, на яких покладено функції щодо забезпечення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної ради

Херсонської загальноосвітньої школи

I-III ступенів №4 Херсонської міської ради

28.08.2025 №1

Додаток 1
до Положення про запобігання та протидію
насильству та жорстокому поведінню з
дітьми у Херсонській загальноосвітній
школі I-III ступенів № 4 Херсонської
міської ради

**Первинне повідомлення
про підозру на випадок насильства щодо дитини
Херсонської загальноосвітньої школи I-III ступенів №4
Херсонської міської ради**

Дата події або виявлення: _____ 20__р.

1. Інформація про дитину:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

вік дитини: _____

соціальний статус (за потреби):

- дитина з інвалідністю;
- дитина-сирота;
- дитина, позбавлена батьківського піклування;
- інше: _____.

2. Інформація про особу, яка повідомляє:

прізвище _____

ім'я _____

по батькові (за наявності): _____

найменування посади: _____

контактний номер телефону: _____.

Опис ситуації: _____

(зазначити максимально докладно, що сталося, коли, де, хто був присутній)

3. Інформація про ознаки насильства/поведінку дитини:

- тілесні ушкодження;
- страх, уникання контакту;
- розповіді про образи/тиск;
- інше: _.

4. Інформація про вжиті заходи (на момент заповнення):

- поінформовано відповідальну особу закладу;
- поінформовано батьків/інших законних представників;
- поінформовано службу у справах дітей;
- поінформовано уповноважений підрозділ органів Національної поліції;
- інше: _____

(підпис особи, яка заповнює первинне повідомлення)

(дата)

Додаток 2

до Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми у Херсонській загальноосвітній школі I-III ступенів № 4 Херсонської міської ради

**Журнал
реєстрації внутрішніх інцидентів та випадків насильства/жорстокого поводження з дитиною
Херсонської загальноосвітньої школи I-III ступенів №4
Херсонської міської ради**

№	Інформація про спосіб отримання повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини (звернення (повідомлення): усне/письмове)	Прізвище, ім'я дитини	Тип ситуації*	Заходи реагування	Результат**	Підпис відповідальної особи
----------	---	----------------------------------	----------------------	--------------------------	--------------------	--

*Зазначається факт про фізичне/психологічне насильство/булінг/спробу втечі/інше.

**Зазначається, чи поінформовано органи, надано допомогу, припинено контакт тощо.

Додаток 3
до Положення про запобігання та
протидію насильству та жорстокому
поводженню з дітьми у Херсонській
загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів № 4
Херсонської міської ради

АНКЕТА
анонімного опитування для дітей*
Херсонської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №4
Херсонської міської ради

1. Чи почувався (почувалася) ти в безпеці під час перебування у закладі?
 - так, завжди;
 - інколи;
 - ні.
2. Як до тебе ставилися дорослі?
 - з повагою;
 - байдуже;
 - іноді грубо або несправедливо.
3. Чи були випадки, коли хтось із працівників (закладу освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту, оздоровлення та відпочинку, молодіжних центрів, дитячих та молодіжних громадських об'єднань, інших громадських об'єднань, що є суб'єктами молодіжної роботи, які контактують з дітьми), інших залучених фахівців або дітей тебе лякав, ображав або погрожував?
 - так;
 - ні.
4. Чи знаєш ти, до кого можна звернутися за допомогою?
 - так;
 - ні.
5. Що б ти хотів (хотіла) покращити для того, щоб було безпечніше? (відкрите поле)

*Анкета заповнюється дітьми у доступному форматі.
